

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **V. P., s.r.o.**, so sídlom v B., IČO: X., proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o **náhradu škody**, vedenej Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 16 C 182/2008, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2013 sp. zn. 2 Co 105/2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2013 sp. zn. 2 Co 105/2012 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I uznesením z 13. marca 2012 sp. zn. 16 C 182/2008-406 návrh žalovanej na uloženie povinnosti žalobcovi zložiť preddavok na trovy konania zamietol. V odôvodnení uviedol, že vzhľadom na majetkové pomery žalobcu, sú u neho splnené predpoklady pre oslobodenie od súdneho poplatku v zmysle § 138 O.s.p., z ktorého dôvodu nie sú splnené podmienky uvedené v § 141a ods. 1 O.s.p. na zloženie preddavku na trovy konania.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. apríla 2013 sp. zn. 2 Co 105/2012 odvolanie žalovanej odmietol z dôvodu jeho neprípustnosti podľa § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p. (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Bol toho názoru, že ustanovenie § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p. nepripúšťa odvolanie proti uzneseniu, ktorým súd prvého stupňa rozhoduje o návrhu žalovaného o uložení povinnosti žalobcovi zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a O.s.p. a je právne irelevantné, či súd prvého stupňa návrhu žalovaného vyhovie alebo ho zamietne.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalovaná. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodila z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., pretože postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. V odôvodnení dovolania podrobne rozobrala, aký úmysel zákonodarca sledoval ustanovením § 141a O.s.p. a trvala na tom, že v danej veci prípustnosť odvolania bola daná, nakoľko súd prvého stupňa nerozhodol o povinnosti zložiť preddavok na trovy konania.

Žalobca sa k dovolaniu žalovanej nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie v danom prípade smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. V danej veci prípustnosť dovolania podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. neprichádza do úvahy, lebo napadnuté nie je uznesenie uvedené v týchto ustanoveniach.

Dovolací súd ďalej skúmal (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.), či dovolanie podané žalovanou nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. V zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že z hľadiska § 237 O.s.p. nie je relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. žalovaná nenamietala a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť podaného dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Žalovaná v dovolaní namieta, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť pred súdom konať. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je nesprávny procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O prípad odňatia možnosti odvolateľa pred súdom konať ide tiež vtedy, keď odvolací súd odmietne jeho odvolanie, i keď neboli dané procesné predpoklady pre tento postup (viď primerane R 23/1994).

So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania žalovanej odvolacím súdom vykazuje znaky procesného postupu odnímajúceho možnosť pred súdom konať.

Podľa § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p. odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa rozhodlo o povinnosti zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a .

V súdnej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bola otázka prípustnosti odvolania proti uzneseniu súdu o zamietnutí návrhu na uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a O.s.p. už riešená napr. v rozhodnutí sp. zn. 7 Cdo 107/2012, v ktorom najvyšší súd uviedol, že odvolanie nie je podľa § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p. prípustné len proti takému uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorým bola uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy konania a nemožno neprípustnosť odvolania vzťahovať na všetky uznesenia súdu o návrhu na uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania bez ohľadu na to, ako súd o tomto návrhu rozhodol; proti uzneseniu s opačným záverom, t.j. o neuložení takejto povinnosti nie je odvolanie vylúčené a možno ho podrobiť prieskumu v odvolacom konaní. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý v tomto rozhodnutí opodstatnený aj v prejednávanej veci a dovolací súd ani v danom prípade nemá dôvod odkloniť sa od tohto názoru.

Keďže v danej veci bol návrh žalovanej na uloženie povinnosti zložiť preddavok uznesením súdu prvého stupňa zamietnutý, nesprávne odvolací súd vychádzal z neprípustnosti odvolania proti takémuto uzneseniu. Postup dovolacieho súdu nezodpovedal zákonu a viedol k odňatiu možnosti žalovanej konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. apríla 2014

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková